

Dosarul nr. 3ra-894/22

2-20150803-01-3ra-30082022

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (T. Avasiloaie)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc)

DECIZIE

26 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Ala Cobăneanu
Nicolae Craiu
Aliona Miron
Nina Vascan

examinând recursul depus de Stanislav Gherasimov, reprezentat de avocatul Victor Vlah,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Stanislav Gherasimov împotriva Primăriei mun. Chișinău, persoană terță Societatea cu Răspundere Limitată „Exfactor-Grup” privind contestarea actelor administrative,

împotriva deciziei din 22 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul depus de Stanislav Gherasimov și s-a menținut hotărârea din 22 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă:

La 30 noiembrie 2020, Stanislav Gherasimov, reprezentat de avocatul Victor Vlah a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei mun. Chișinău privind contestarea actelor administrative.

În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamantul a relatat că deține cu drept de proprietate lotul de teren cu nr. cadastral XXXXXX și construcția cu nr. cadastral XXXXXX.01, situate în mun. XXXXXX, str. XXXXXX.

Pe terenul cu nr. cadastral XXXXXX, care se află în apropierea lotului său de teren de către Societatea cu Răspundere Limitată „Exfactor – Grup” (în continuare SRL „Exfactor – Grup”), sunt executate lucrări de construcție a unor imobile.

Având dubii asupra legalității lucrărilor executate, care îi lezează dreptul de proprietate asupra imobilului ce-i aparține, la 04 septembrie 2020 s-a adresat cu demers la Primăria mun. Chișinău, în vederea eliberării copiilor actelor permissive în baza cărora sunt executate lucrările de construcție de către SRL „Exfactor – Grup”.

Iar, la 02 octombrie 2020, prin scrisoarea nr. 21/1494 din data de 25 septembrie 2020 Primăria mun. Chișinău i-a expediat copiile actelor solicitate.

Analizând actele recepționate, a concluzionat că acestea sunt eliberate cu încălcarea prevederilor legislației în vigoare, reieșind din faptul că la data de 10 septembrie 2019 de către Primăria mun. Chișinău a fost eliberat Certificatul de urbanism pentru proiectare nr. 320i/19, conform căruia a fost permisă proiectarea

unor locuințe colective mici cu regimul de înălțime suprateran P+2E în limitele terenului cu nr. cadastral XXXXXX.

Subsecvent, reclamantul a enunțat că conform Regulamentului local de urbanism al orașului Chișinău, aprobat prin decizia Consiliului mun. Chișinău nr. 22/40 din 25 decembrie 2008, terenul cu nr. cadastral XXXXXX se află sub codul de reglementare urbanistică R2 (planșa G8 a Regulamentului).

Potrivit Secțiunii 2 a Regulamentului nominalizat, zonele R1 și R2 cuprind funcții rezidențiale, liniștite cu densitate redusă. Sunt permise numai locuințe unifamiliale izolate, libere pe cele patru fațade. Astfel, permițând prin certificatul de urbanism proiectarea unor locuințe colective mici, s-au încălcat prevederile Regulamentului menționat.

Or, conform Regulamentului local de urbanism al orașului Chișinău, aprobat prin decizia Consiliului mun. Chișinău nr. 22/40 din 25 decembrie 2008, pentru codul R2 se prescriu următoarele condiții generale: POT maxim 35%, CUT maxim 0,5, maxim locuințe la ha - 27, însă, la caz, potrivit Certificatului de urbanism eliberat este prevăzut POT maxim 55% și CUT - 1,25, ceea ce este o încălcare flagrantă a prevederilor Regulamentului menționat.

Mai mult, potrivit Studiului de argumentare urbanistică, act care a servit drept temei a eliberării autorizației de construire, POT inclus în documentația de proiect constituie 56%, ceea ce reprezintă o dublă încălcare atât a documentelor permise cât și a Regulamentului local de urbanism al orașului Chișinău, aprobat prin decizia Consiliului mun. Chișinău nr. 22/40 din 25 decembrie 2008.

La fel, reclamantul a invocat că, potrivit Certificatului de urbanism pentru proiectare nr. 320i/19 din 10 septembrie 2019, documentația de proiect, în baza căreia se va solicita eliberarea autorizației de construcție va fi însoțită de următoarele avize și studii: studiul de argumentare urbanistică coordonat cu vecinătățile. Însă, analizând studiul de argumentare urbanistică, se poate conchide că acesta a fost coordonat doar cu IMP „Chișinăuproiect”, iar coordonări cu vecinătățile nu au fost efectuate.

Prin urmare, în opinia reclamantului, eliberarea autorizației de construire urma a fi respinsă, fapt ce nu a fost efectuat, or, Primăria mun. Chișinău a eliberat autorizația de construire nr. 582-c/19 din 25 octombrie 2019.

De altfel, Stanislav Gherasimov, reprezentat de avocatul Victor Vlah a notat că analizând documentația de proiect prezentată pentru primirea certificatului de urbanism, precum și studiul de argumentare urbanistică, a constatat că pe lotul indicat se execută lucrări de construcție a 2 blocuri de locuit cu 28 apartamente și 57 locuri de parcare, ceea ce este contrar prevederilor Regulamentului local de urbanism al orașului Chișinău, aprobat prin decizia Consiliului mun. Chișinău nr. 22/40 din 25 decembrie 2008, iar eliberarea actelor permise pentru executarea lucrărilor este o depășire a atribuțiilor de serviciu comasă de către factorii de decizie a Primăriei mun. Chișinău.

Astfel, la 15 octombrie 2020 a expediat în adresa Primăriei mun. Chișinău cererea prealabilă, prin care a solicitat anularea certificatului de urbanism pentru proiectare nr. 320i/19 din 10 septembrie 2019 și a autorizației de construire nr. 582-c/19 din 25 octombrie 2019.

Iar, la 27 noiembrie 2020 a recepționat răspunsul nr. V7141/20 din 25 noiembrie 2020, prin care a fost informat despre inoportunitatea solicitărilor înaintate.

Întemeindu-și cererea de chemare în judecată pe dispozițiile art. 166 - 167 ale Codului de procedură civilă, art.189, 191, 211, 212 ale Codului administrativ și ale Constituției Republicii Moldova, Stanislav Gherasimov, reprezentat de avocatul Victor Vlah a solicitat anularea certificatului de urbanism pentru proiectare nr. 320i/19 din 10 septembrie 2019 și a autorizației de construire nr. 582-c/19 din 25 octombrie 2019, ca fiind emise cu încălcarea procedurii de eliberare.

Prin încheierea din 01 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani s-a atras în proces în calitate de persoană terță SRL „Exfactor - Grup” (f.d.36).

Prin hotărârea din 22 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani s-a respins acțiunea în contencios administrativ înaintată de Stanislav Gherasimov împotriva Primăriei mun. Chișinău, persoană terță SRL „Exfactor - Grup” cu privire la anularea certificatului de urbanism nr.320i/19 din 10 septembrie 2019 și a autorizației de construire nr.582-c/19 din 25 octombrie 2019 (f.d.48, 54-57).

La 05 noiembrie 2021, în termenul prevăzut de art. 232 din Codul administrativ, Stanislav Gherasimov, reprezentat de avocatul Victor Vlah a depus apel, iar la 04 martie 2022 a prezentat motivarea apelului împotriva hotărârii din 22 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, solicitând casarea hotărârii contestate și emiterea unei noi decizii privind admiterea cererii de chemare în judecată (f.d.58, 66-73).

Prin decizia din 22 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul depus de Stanislav Gherasimov și s-a menținut hotărârea din 22 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d.92-97).

În susținerea deciziei emise, Curtea de Apel Chișinău a invocat dispozițiile art. 32 alin. (1) din Legea nr. 436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, art. 35 din Legea nr. 835 din 17 mai 1996 privind principiile urbanismului și amenajării teritoriului, art. 15 alin. (1) pct. 3 lit. a) din Legea nr. 136 din 17 iunie 2016 privind statutul municipiului Chișinău, art. 1, 4, 12 alin. (1), art. 21 alin. (1) și (3) din Legea nr. 163 din 09 iulie 2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, art. 13 alin. (1) din Legea privind calitatea în construcții nr. 721 din 02 februarie 1996, menționând că prima instanță corect a concluzionat despre necesitatea respingerii acțiunii, deoarece SRL „Exfactor - Grup” a îndeplinit procedura stabilită de lege, în vederea obținerii certificatului de urbanism și autorizației de construire.

Or, la înaintarea solicitării de eliberare a certificatului de urbanism și a autorizației de construcție, beneficiarul a prezentat toate actele reglementate de lege. Iar, prin prisma art. 12 alin. (1) din Legea privind autorizarea executării lucrărilor de construcție nr. 163 din 09 iulie 2010, solicitarea altor documente decât cele prevăzute la alin.(1) nu se admite.

În continuare, instanța de apel a respins argumentul apelantului că, autorizația de construire nu a fost semnată de secretarul Consiliului mun. Chișinău.

La acest capitol, instanța ierarhic inferioară, făcând referire la dispozițiile art. 34 alin. (3) și (4) din Legea privind administrația publică locală nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006, a enunțat că la 09 octombrie 2019 Primarul General Andrei Năstase a emis dispoziția nr. 315-dc, prin care și-a suspendat activitatea din funcția de Primar General al mun. Chișinău și l-a delegat pe Adrian Talmaci, care ocupa funcția de secretar interimar al Consiliului mun. Chișinău, să exercite atribuțiile Primarului General al mun. Chișinău, pe perioada suspendării din funcție.

Astfel, la semnarea autorizației de construire nr. 582-c/19 din 25 octombrie 2019, Adrian Talmaci a acționat atât în calitate de Primar General al mun. Chișinău, cât și de secretar interimar al Consiliului mun. Chișinău, or, art. 34 alin. (3) și (4) al Legii privind administrația publică locală nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006, prevede expres că, în exercitarea temporară a atribuțiilor de primar, secretarul consiliului nu este exonerat de exercitarea atribuțiilor sale de bază.

De asemenea, instanța de apel a respins ca nefondat și argumentul apelantului că, autoritatea publică contrar prevederilor din Planul Urbanistic general și Regulamentul local de urbanism a emis certificatul de urbanism și autorizația de construire, deoarece o asemenea soluție nu va asigura necesarul de spațiu verde corespunzător pentru subzona R2, precum și nu va păstra înălțimea medie a clădirilor individuale din vecinătate.

În argumentarea concluziei enunțate, Curtea de Apel Chișinău a reținut că potrivit dispoziției Primarului General al mun. Chișinău nr. 480-d din 29 mai 2014, au fost puse în aplicare reglementările subzonelor funcționale urbane de tipul R (rezidențiale), D (dezvoltare urbană), Re (revitalizare) și zonelor neconforme, conform anexelor.

Pentru regimul R (rezidențiale), se admite construcția locuințelor individuale și colective mici cu maxim P+2E niveluri în regim de construire.

Din conținutul certificatului de urbanism pentru proiectare nr. 320i/19 din 10 septembrie 2019, rezultă expres elaborarea documentației de proiect pentru realizarea unor locuințe colective mici cu regim de înălțime suprateran P+2E în limitele terenului.

Prin urmare, regimul de înălțime al construcțiilor a fost respectat, fiind în corespundere cu codul de urbanism al zonei respective.

Totodată, instanța de apel a subliniat că, art. 12 alin.(1) – (2) din Legea privind autorizarea executării lucrărilor de construcție nr.163 din 09 iulie 2010 nu prevede necesitatea acordului vecinilor la eliberarea autorizației de construire.

Așadar, instanța de apel a conchis că prima instanță just a stabilit circumstanțele cauzei și a aplicat normele legale, ajungând la concluzia cu privire la respingerea acțiunii, iar temei legal pentru casarea hotărârii n-a fost stabilit în instanța de apel, motiv pentru care a respins apelul depus de Stanislav Gherasimov, reprezentat de avocatul Victor Vlah și a menținut hotărârea din 22 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

La 10 august 2022 Stanislav Gherasimov, reprezentat de avocatul Victor Vlah a depus recurs împreună cu motivarea recursului împotriva deciziei din 22 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii privind admiterea cererii de chemare în judecată.

În susținerea recursului, Stanislav Gherasimov, reprezentat de avocatul Victor Vlah a indicat motivele de fapt și de drept invocate pe parcursul examinării cauzei în prima instanță și instanța de apel, suplimentar menționând că nu este de acord cu decizia instanței de apel, deoarece Curtea de Apel Chișinău a aplicat în mod eronat normele de drept material și procedural.

Subsecvent, recurentul a notat că instanța de apel a determinat greșit, obiectul cauzei de contencios administrativ, aflată spre examinare, motiv pentru care

circumstanțele importante pentru soluționarea justă a cauzei, au fost determinate în mod eronat de către instanța de judecată.

De asemenea, recurentul a enunțat că soluția de respingere a acțiunii sale se rezumă doar la aprecierea instanței de judecată că reclamantul/apelantul în cererea de chemare în judecată nu s-a referit la nicio încălcare a unei prevederi legale, care reglementează procedura de eliberare a certificatului de urbanism și a autorizației de construire, constatând că pentru eliberarea acestora persoana terță a prezentat toate actele prevăzute de lege.

În opinia recurentului, în speță, nu a fost exercitat un control judecătoresc deplin și efectiv pentru a se verifica conformitatea certificatului de urbanism și a autorizației de construire cu dispozițiile legale și nu doar în coraport cu elementele de procedură. Or, reieșind din principiul preeminenței dreptului, urma a se analiza dacă la emiterea actelor administrative contestate autoritatea publică emitentă a respectat principiul legalității, dacă nu și-a exercitat dreptul discreționar în mod arbitrar, dacă a fost păstrat un just echilibru între imperativele protecției interesului public și interesului particular al unui agent economic.

În context, recurentul a relevat că este necesar a se evalua conduita autorității administrative din perspectiva scopului legii, printr-o interpretare rațională a acesteia, întrucât principiul proporționalității măsurilor administrative individuale, în raport cu interesul public ocrotit, impune ca actele administrative să nu depășească limitele a ceea ce este adecvat și necesar pentru a atinge scopul urmărit, astfel ca inconveniențele cauzate să nu fie excesiv de împovărătoare, disproporționate în raport cu scopurile vizate.

În acest sens, recurentul a opinat că, emitentul certificatului de urbanism și a autorizației de construire, și-a exercitat disproporționat dreptul discreționar, superficial și abuziv, fiind desconsiderate faptele relevante situației, cu încălcarea limitelor legale și contrar scopului acordat prin lege.

La 10 august 2022, la adresa poștei electronice a Primăriei mun. Chișinău, SRL „Exfactor-Grup” și a avocatului Sergiu Gaina a fost expediată copia recursului depus de Stanislav Gherasimov, reprezentat de avocatul Victor Vlah, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

Prin referința depusă la data de 30 septembrie 2022, SRL „Exfactor-Grup”, reprezentată de avocatul Sergiu Gaina a solicitat respingerea recursului depus de Stanislav Gherasimov, reprezentat de avocatul Victor Vlah.

Deși la 05 septembrie 2022 Primăria mun. Chișinău a confirmat recepționarea recursului depus de Stanislav Gherasimov, reprezentat de avocatul Victor Vlah, până la data stabilită pentru examinarea cererii de recurs nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Iar, conform art. 245 din același Cod, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia în prezenta cauză de contencios administrativ la 22 iunie 2022.

Din materialele cauzei rezultă că, instanța de apel a expediat la adresa de e-mail a reprezentatului recurentului, avocatului Victor Vlah copia deciziei din 22 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău la data de 27 iulie 2022, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică, anexat la dosar (f.d.98).

Astfel, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că Stanislav Gherasimov, reprezentat de avocatul Victor Vlah s-a conformat dispozițiilor art. 245 Cod administrativ și a depus în termen recursul împreună cu motivarea recursului la 10 august 2022.

Prin încheierea din 05 octombrie 2022 a Curții Supreme de Justiție, recursul depus de către Stanislav Gherasimov, reprezentat de avocatul Victor Vlah a fost numit pentru examinare în complet de 5 judecători.

În conformitate cu art. 247 din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, Curtea Supremă de Justiție poate decide citarea participanților la proces.

În speță, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție nu a considerat oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece criticele recurente, au fost expuse cu suficientă claritate.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. d) din Codul administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: casează integral decizia instanței de apel și restituie cauza instanței de apel dacă, în baza limitelor stabilite de lege ale examinării recursului, nu poate adopta o soluție finală în acest caz.

Conform art. 194 alin. (2) coroborat cu art. 21 și art. 36 din Codul administrativ, în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, decizia din 22 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău urmează a fi casată cu restituirea cauzei instanței de apel spre rejudecare în alt complet de judecată, din următoarele motivele.

Din materialele cauzei, și anume extrasul din Registrul bunurilor imobile rezultă că Stanislav Gherasimov este proprietarul terenului cu nr. cadastral XXXXXX și a construcției cu nr. cadastral XXXXXX.03 din mun. XXXXXX, str. XXXXXX (f.d.13).

Potrivit extrasului din Registrul bunurilor imobile, SRL „Exfactor – Grup” deține cu drept de proprietate, în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 6732 din 05 octombrie 2018 terenul pentru construcții cu nr. cadastral XXXXXX și suprafața de 0,2974 ha, situat în mun. XXXXXX, str. XXXXXX (dosar administrativ).

Prin certificatul de urbanism pentru proiectare nr. 320i/19 din 10 septembrie 2019 s-a certificat realizarea unor locuințe colective mici cu regim de înălțime suprateran P+2E în limitele terenului deținut în proprietate privată cu

nr. cadastral XXXXXX, situat în mun. XXXXXX, str. XXXXXX (f.d.7-9).

La 15 octombrie 2019 SRL „Exfactor – Grup” a depus la Consiliul mun. Chișinău, Direcția generală arhitectură, urbanism și relații funciare cerere pentru eliberarea autorizației de construire a unor locuințe colective mici în limitele terenului deținut în proprietate privată cu nr. cadastral XXXXXX, situat în mun. XXXXXX, str. XXXXXX (dosar administrativ).

Prin autorizația de construire nr. 582-c/19 din 25 octombrie 2019 s-a autorizat executarea lucrărilor de construire a unor locuințe colective mici în limitele terenului deținut în proprietate privată cu nr. cadastral XXXXXX, situat în mun. XXXXXX, str. XXXXXX (f.d.10).

La 03 septembrie 2020 Stanislav Gherasimov, reprezentat de avocatul Victor Vlah a depus în adresa Primarului General al mun. Chișinău cerere, prin care a solicitat eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectare nr. 320i/19 din 10 septembrie 2019, schița de proiect anexată la cererea de obținere a certificatului de urbanism, autorizația de construire nr. 582-c/19 din 25 octombrie 2019, copia proiectului și avizele de verificare a proiectului (f.d.5).

Prin scrisoarea nr. 21/1494 din 25 septembrie 2020 Consiliul mun. Chișinău, Direcția generală arhitectură, urbanism și relații funciare a expediat în adresa avocatului Victor Vlah copiile documentelor solicitate (f.d.6).

La 13 octombrie 2020 Stanislav Gherasimov, reprezentat de avocatul Victor Vlah a depus în adresa Primăriei mun. Chișinău cerere prealabilă, prin care a solicitat anularea certificatului de urbanism pentru proiectare nr. 320i/19 din 10 septembrie 2019 și a autorizației de construire nr. 582-c/19 din 25 octombrie 2019 ca fiind ilegale și emise cu încălcarea procedurii de eliberare (f.d. 11-12).

Iar, la 30 noiembrie 2020, Stanislav Gherasimov, reprezentat de avocatul Victor Vlah a depus prezenta cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei mun. Chișinău, prin care a solicitat anularea certificatului de urbanism pentru proiectare nr. 320i/19 din 10 septembrie 2019 și a autorizației de construire nr. 582-c/19 din 25 octombrie 2019 ca fiind emise cu încălcarea procedurii de eliberare.

Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prima instanță a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii lui Stanislav Gherasimov, reprezentat de avocatul Victor Vlah pe care a respins-o.

Examinând cauza în ordine de apel, Curtea de Apel Chișinău, prin decizia din 22 iunie 2022 a respins apelul depus de Stanislav Gherasimov și a menținut hotărârea din 22 octombrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani (f.d.92-97).

Judecând cauza în ordine de recurs, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a constatat că prima instanță și instanța de apel au judecat cauza și au ajuns la o concluzie pripită, fapt ce rezultă din nedeterminarea exactă a naturii juridice a litigiului, criteriu, care presupune prin sine lămurirea completă și certă a situației de fapt sub toate aspectele și aplicarea corectă a normelor de drept material.

Mai mult, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție analizând materialele dosarului în coraport cu normele

juridice ce guvernează raportul juridic litigios, conchide că concluziile instanței de apel și ale primei instanțe expuse în hotărârile judecătorești sunt în contradicție cu materialele cauzei, iar circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei nu au fost apreciate, conform cerințelor legislației în vigoare.

Aspectele menționate conduc la concluzia că procedura desfășurată în instanța de apel și în prima instanță nu corespunde exigențelor art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, iar modalitatea în care a fost examinată cauza în fond și în ordine de apel nu poate echivala cu soluționarea efectivă a cauzei, astfel, fiind impusă casarea deciziei instanței de apel, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău.

Instanța de recurs consideră necesar de a reitera că Codul administrativ consacră principiul general după care orice hotărâre judecătorească trebuie să fie motivată și să reprezinte premisa pentru soluția din dispozitiv. Această dispoziție este edictată atât în interesul unei bune administrări a justiției și încrederii ce trebuie să inspire justițiabililor, cât și pentru a se da instanțelor superioare posibilitatea de a controla judecata primelor instanțe.

Întru satisfacerea acestui principiu, judecătorii fondului sunt datori să arate motivele de fapt și de drept care au format convingerea lor, să enunțe cele constatate și dovezile care au determinat-o.

În acest sens legiuitorul a investit apelul cu efect devolutiv, care presupune că instanța de apel rejudecă în fapt și în drept, ceea ce apelantul a înțeles să atace din hotărârea primei instanțe, precum și efectuează o nouă examinare în fond.

Astfel, instanța de apel avea obligația de a examina în tot apelul și de a răspunde la toate întrebările ridicate în fața instanței, atât ca instanță de apel, cât și ca instanță investită să judece cauza în fond. Or, aceasta este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel, cât și în acțiune. Este inadmisibil ca un motiv de apel să fie refuzat pentru discuție pentru motive formale, sau să fie omis de către instanța de apel. Instanța de apel trebuia să cerceteze și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate, iar în caz de nerespectare a acestor reguli, decizia instanței de apel se consideră neîntemeiată și pasibilă casării de către instanța de recurs.

Instanța de recurs relevă că conform art. 195 din Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169–171.

Prin urmare, regulile stabilite în Codul de procedură civilă se aplică numai în completarea Codului administrativ.

Conform art. 219 alin.(3) Cod administrativ, instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.

Efectuând controlul judiciar al deciziei din 22 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, instanța de recurs constată că instanța de apel nu a elucidat toate circumstanțele importante speței, s-a abținut de a răspunde la toate întrebările de drept ridicate în fața sa, fapt prin ce a emis o hotărâre nemotivată.

Așadar, pentru a elucida aspectele abordate, instanța de recurs consideră că trebuie să opereze cu prevederile art. 390, alin. (1), lit. e) și f) din Codul de procedură civilă, conform cărora decizia instanței de apel trebuie să conțină:

motivele concluziilor instanței de apel și referirea la legea guvernantă, precum și concluziile instanței de apel în urma examinării apelului.

La fel, instanța de recurs relevă că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Niciun fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei. Ca rezultat al aprecierii probelor, instanța judecătorească este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele. Proba este declarată ca fiind veridică dacă instanța constată prin cercetare și comparare cu alte probe că datele pe care le conține corespund realității.

În aceeași ordine de idei, potrivit jurisprudenței stabilite, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a învederat că unul din principiile legate de administrarea corectă a justiției se referă la hotărârile instanțelor de judecată, care ar trebui să explice în mod adecvat raționamentele pe care se bazează. Măsura în care se aplică această obligație de motivare poate varia în funcție de natura deciziei și trebuie determinată în funcție de circumstanțele cauzei (a se vedea *Moreira Ferreira*, ibidem, parag. 84; *Orlen Lietuva LTD. vs Lituania*, 29 ianuarie 2019, parag. 82).

Procedând la examinarea fondului recursului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție învederează că exigența motivării hotărârii judecătorești este o garanție a caracterului echitabil al procedurii și împotriva arbitrariului instanței de judecată. În acest caz, instanța de apel are obligația de a indica motivele raționamentelor sale și să facă referire la legea guvernantă a speței. Pe baza acestei analize juridice, instanța de apel trebuie să tragă concluziile de rigoare în urma examinării cererilor de apel. Etapele menționate trebuie să fie consecutive și să se afle într-o strânsă legătură logică, ceea ce consolidează ipoteza că soluția finală a instanței de judecată urmează să rezulte din partea motivată a hotărârii judecătorești.

Aici, instanța de recurs notează că în jurisprudența sa consecventă, Curtea Europeană a constatat în mod frecvent încălcări ale articolului 6 parag. 1 din Convenție, în special, în cauzele care ridicau probleme cu privire la motivarea hotărârilor judecătorești (a se vedea *Fomin vs Moldova*, 11 octombrie 2011, parag. 31 și 34; *Mitrofan vs Moldova*, 15 ianuarie 2013, parag. 54; *Lebedinschi vs Moldova*, 16 iunie 2015, parag. 31, 36; *Nichifor vs Moldova*, 20 septembrie 2016, parag. 30). Astfel, constatările de mai sus în sine ar putea fi o bază temeinică pentru stabilirea încălcării articolului 6 din CEDO.

La acest capitol, instanța de recurs urmează să verifice dacă instanțele de judecată ierarhic inferioare s-au expus asupra tuturor pretențiilor invocate, asupra tuturor argumentelor înaintate și dacă au stabilit toate circumstanțele care au importanță pentru justa soluționare a litigiului și au aplicat corect normele de drept material și procedural.

Conform art. 2 alin. (2) din Codul administrativ, anumite aspecte ce țin de activitatea administrativă privind domenii specifice de activitate pot fi

reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară și nu contravine principiilor prezentului cod.

În conformitate cu art. 5 din Codul administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.

Conform art. 6 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, procedura administrativă este activitatea autorităților publice cu efect în exterior, îndreptată spre examinarea condițiilor, pregătirea și emiterea unui act administrativ individual, spre examinarea condițiilor, pregătirea și încheierea unui contract administrativ sau examinarea condițiilor, pregătirea și întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică.

Emiterea unui act administrativ individual, încheierea unui contract administrativ sau întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică sînt părți ale procedurii administrative.

În corespundere cu art. 10 alin.(1) Cod administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Potrivit art. 20 Cod administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Conform art. 189 alin.(1) Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Iar, conform art. 206 alin.(1) lit. a) Cod administrativ, o acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acțiune în contestare).

Totodată, conform art. 32 alin. (1) din Legea nr. 436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, în exercitarea atribuțiilor sale, primarul emite dispoziții cu caracter normativ și individual.

Iar, în corespundere cu art. 34 alin. (3) și (4) al Legii enunțate, în caz de absență temporară, primarul poate delega, sub proprie răspundere, exercitarea atribuțiilor sale viceprimarului sau, după caz, secretarului consiliului pe întreaga durată a absenței sale.

În exercitarea temporară a atribuțiilor de primar, secretarul consiliului nu este exonerat de exercitarea atribuțiilor sale de bază.

Potrivit art. 35 din Legea nr. 835 din 17 mai 1996 privind principiile urbanismului și amenajării teritoriului, gestionarea teritoriului și a localităților reprezintă ansamblul acțiunilor de organizare, conservare și dezvoltare a acestora, orientate spre realizarea unei stări fizice și funcționale a cadrului natural și a cadrului construit, care să corespundă necesităților colectivităților umane, în concordanță cu interesul public și potrivit prevederilor documentației de urbanism

și amenajare a teritoriului aprobate.

În conformitate cu art. 15 alin.(1) pct.3) lit. a) al Legii nr. 136 din 17 iunie 2016 privind statutul municipiului Chișinău, Primarul general exercită următoarele atribuții de bază: în domeniul reglementării administrative și normative a activității persoanelor fizice și juridice de pe teritoriul municipiului Chișinău: eliberează autorizații și alte acte permisive prevăzute de lege, având dreptul de a le suspenda sau revoca din motive temeinic justificate.

Potrivit art. 2 din Legea nr. 163 din 09 iulie 2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, în sensul prezentei legi, următoarele noțiuni principale semnifică: *autorizație de construire* – act, eliberat de către emitent, prin care se autorizează executarea lucrărilor de construcție în temeiul și cu respectarea certificatului de urbanism pentru proiectare și a documentației de proiect elaborate și verificate

În corespundere cu art. 4 alin. (1) al Legii menționate, certificatul de urbanism pentru proiectare se elaborează în baza documentației de urbanism și de amenajare a teritoriului.

Conform art. 12 alin. (1) lit. a)-i) și alin. (2) din Legea nominalizată, Autorizația de construire (anexa nr. 3) se emite de către primarul unității administrativ-teritoriale în baza cererii proprietarului (anexa nr. 3¹), în care se indică locul amplasării imobilului/terenului, în cel mult 30 de zile lucrătoare de la data înregistrării acesteia. La cerere se anexează următoarele documente: acordul autentificat notarial al coproprietarilor de imobil/teren ale căror interese pot fi afectate nemijlocit în procesul executării lucrărilor de construcție și în perioada exploatarei obiectului construit; certificatul de urbanism pentru proiectare sau certificatul constatator, în cazul aplicării principiului aprobării tacite; extrasul din documentația de proiect, cuprinzând memoriul explicativ, planul general (plan de situație, plan trasare), fațadele, soluțiile cromatice, proiectul de organizare a executării lucrărilor de construcție. Pentru autorizarea lucrărilor de infrastructură tehnico-edilitară, fațadele și soluțiile cromatice nu se prezintă în extrasul documentației de proiect; raportul unic de verificare a documentației de proiect pentru construcție, elaborat conform regulamentului aprobat de Guvern; buletinul de identitate (în cazul persoanei fizice) sau certificatul de înregistrare (în cazul persoanei juridice); contractul privind supravegherea de autor, semnat de către solicitant (beneficiar) și proiectant; extrasul din procesul-verbal al ședinței Consiliului Național al Monumentelor Istorice de pe lângă Ministerul Educației, Culturii și Cercetării privind avizarea pozitivă a proiectului de execuție, în cazul proiectării intervențiilor la monumentele de istorie, artă sau arhitectură ori în zonele construite înscrise în Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat; certificatul de descărcare de sarcină arheologică, în cazurile prevăzute la art. 6 alin. (2) și (3) din Legea nr. 218/2010 privind protejarea patrimoniului arheologic; acordul de mediu, dacă este necesară efectuarea evaluării impactului asupra mediului și dacă, din caracteristicile imobilului planificat, este evident că în acesta se vor desfășura activități prevăzute de Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului.

Solicitarea altor documente decât cele prevăzute la alin. (1) nu se admite.

În conformitate cu art.21 alin. (1) și (3) din Legea nr. 163 din 09 iulie 2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, certificatele de urbanism și autorizația de construire/desființare se emit de către primarii municipiilor, orașelor,

comunelor și satelor pentru construcții (lucrări de construcție/desființare) de orice destinație și tip de proprietate.

Primarul localității va emite avizul stabilit la alin. (2) în cel mult 10 zile lucrătoare de la data primirii solicitării. Avizul va conține informații necesare pentru elaborarea certificatului de urbanism pentru proiectare și autorizației de construire/desființare.

Iar, conform art. 22 alin. (1) și (2) al Legii nominalizate, Certificatul de urbanism și autorizația de construire/desființare se semnează de primar sau, după caz, președintele raionului, de secretarul consiliului local și de arhitectul-șef.

Dacă în structura autorității administrației publice locale de nivelul I nu este prevăzută funcția de arhitect-șef, actele menționate la alin.(1) se semnează de către arhitectul-șef al autorității administrației publice locale de nivelul II, cu respectarea termenelor prevăzute de prezenta lege. Activitățile în cauză vor fi realizate de emitent fără implicarea solicitantului (beneficiarului).

Subsecvent, instanța de recurs consideră imperioase speței și dispozițiile art. 13 alin. (1) al Legii nr. 721 din 02 februarie 1996 privind calitatea în construcții, potrivit cărora lucrările de construcții, precum și de modernizare, modificare, transformare, consolidare și de reparații se execută numai pe bază de proiect elaborat de către persoane fizice sau juridice și verificat de către verificatorii de proiecte atestați. Elaborarea proiectelor se efectuează în modul stabilit cu respectarea documentelor normative în vigoare, regimului arhitectural-urbanistic și regimului tehnic, indicate în certificatul de urbanism eliberat de autoritatea administrației publice locale.

Pe parcursul examinării cauzei în prima instanță și instanța de apel, Stanislav Gherasimov, reprezentat de avocatul Victor Vlah a invocat ilegalitatea certificatului de urbanism pentru proiectare nr. 320i/19 din 10 septembrie 2019 și a autorizației de construire nr. 582-c/19 din 25 octombrie 2019, menționând că acestea nu corespund legislației în vigoare. Or, actele administrative nominalizate au fost emise, contrar prevederilor art. art.22 din Legea nr. 163 din 09 iulie 2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, adică nefiind semnate de persoanele abilitate în acest sens, precum și a dispozițiilor Legii nr. 163 din 09 iulie 2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, dar și ale Legii nr. 835 din 17 mai 1996 privind principiile urbanismului și amenajării teritoriului.

Totodată, reclamantul a precizat că certificatul de urbanism pentru proiectare nr. 320i/19 din 10 septembrie 2019 și autorizația de construire nr. 582-c/19 din 25 octombrie 2019 nu corespund prevederilor Planului Urbanistic General și Regulamentului local de urbanism al orașului Chișinău, aprobat prin decizia Consiliului mun. Chișinău nr. 22/40 din 25 decembrie 2008.

Analizând conținutul hotărârii instanței de fond și deciziei Curții de Apel Chișinău, instanța de recurs conată că instanțele ierarhic inferioare au ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii lui Stanislav Gherasimov, concluzionând din materialele cauzei asupra corectitudinii și legalității emiterii certificatului de urbanism pentru proiectare nr. 320i/19 din 10 septembrie 2019 și a autorizației de construire nr. 582-c/19 din 25 octombrie 2019.

În context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție cataloghează ca fiind prematură concluzia instanțelor

ierarhic inferioare privind netemeinicia acțiunii înaintate de Stanislav Gherasimov, în condițiile în care prima instanță și instanța de apel au eșuat în a răspunde la întrebările primordiale adresate de partea reclamantă, ceea ce demonstrează examinarea superficială a cauzei și nedeterminarea exactă a naturii juridice a litigiului, criteriu, care presupune prin sine lămurirea completă și certă a situației de fapt sub toate aspectele și aplicarea corectă a normelor de drept material.

În argumentarea opiniei enunțate, instanța de recurs relevă că deși instanța de apel a constatat că certificatul de urbanism pentru proiectare nr. 320i/19 din 10 septembrie 2019 a fost emis în baza dispoziției Primarului General al mun. Chișinău nr. 480-d din 29 mai 2014 „Despre punerea în aplicare a unor prevederi ale Regulamentului local de urbanism, aprobat prin decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 22/40 din 25.12.2008, referitoare la subzonele funcționale urbane de tipul R (rezidențiale), D (dezvoltare urbană), Re (revitalizare) și zone neconforme”, a omis să stabilească dacă prevederile dispoziției nominalizate au fost aplicate corespunzător la emiterea actului administrativ contestat.

Or, potrivit documentației de urbanism, inclusiv certificatului de urbanism pentru proiectare nr. 320i/19 din 10 septembrie 2019, terenul din proprietatea SRL „Exfactor-Grup” se află în zona codului de reglementare urbanistică R2: subzona locuințelor particulare și/sau cuplate pentru două familii P-P+2E.

Conform Anexei nr. 2 la dispoziția Primarului General al mun. Chișinău nr. 480-d din 29 mai 2014 „Despre punerea în aplicare a unor prevederi ale Regulamentului local de urbanism, aprobat prin decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 22/40 din 25.12.2008, referitoare la subzonele funcționale urbane de tipul R (rezidențiale), D (dezvoltare urbană), Re (revitalizare) și zone neconforme”, utilizarea funcțională pentru codul urbanistic R2 admite doar locuințele particulare și/sau cuplate pentru două familii în regim de construire izolat, libere pe cele patru fațade. În interiorul zonei sunt permise construcții care respectă aceste norme, unele facilități și spații care deservește rezidenții din zonă. Regimul de înălțime pentru subzona locuințelor particulare și/sau cuplate pentru două familii poate fi de maxim Parter +2 niveluri în regim de construire izolat, libere pe cele patru fațade. Adică, regimul de înălțime poate fi P, P+1E și P+2E. Posibilitățile maxime de ocupare a terenului POT maxim este de 35%, iar coeficientul maxim de ocupare a terenului pentru înălțimea P+2E CUT maxim - 0.90 m.p. ADC/m.p. teren.

Însă, în pofida celor enunțate, în certificatul de urbanism pentru proiectare nr. 320i/19 din 10 septembrie 2019 la regimul arhitectural-urbanistic s-a indicat că la elaborarea documentației de proiect să fie respectate următoarele criterii: - coeficienții POT și CUT se recomandă să nu depășească valorile generale ale RLU la codurile R1-R5, POT maxim 55%, CUT 1.25.

În context, instanța de recurs precizează că Curtea de Apel Chișinău a omis să stabilească dacă la caz de către executorul lucrărilor au fost respectate documentele normative în vigoare, regimul arhitectural-urbanistic și regimul tehnic, indicate în certificatul de urbanism eliberat de autoritatea administrației publice locale, adică certificatul de urbanism pentru proiectare nr. 320i/19 din 10 septembrie 2019 la elaborarea documentației de proiect și dacă acestea corespund actelor normative în vigoare și Anexei nr. 2 la dispoziția Primarului General al mun. Chișinău nr. 480-d din 29 mai 2014 „Despre punerea în aplicare a unor prevederi ale Regulamentului local de urbanism, aprobat prin decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 22/40 din 25.12.2008, referitoare la subzonele funcționale urbane de tipul

R (rezidențiale), D (dezvoltare urbană), Re (revitalizare) și zone neconforme”.

Or, în certificatul de urbanism pentru proiectare nr. 320i/19 din 10 septembrie 2019 la regimul architectural-urbanistic s-a indicat ca la elaborarea documentației de proiect să fie respectate următoarele criterii: - coeficienții POT și CUT se recomandă să nu depășească valorile generale ale RLU la codurile R1-R5, POT maxim 55%, CUT 1.25, iar numărul recomandabil de apartamente 22 (reieșind din mărimea minimă a parcelei pentru o locuință conform RLU), însă potrivit Proiectului de execuție, Codul urbanistic pe zona data este R2, regimul de înălțime a blocului proiectat 2S+P+2E, POT 56%, CUT 1,23, iar numărul de apartamente 28.

Subsecvent, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție cataloghează ca fiind pripită concluzia instanței de apel precum că conform art. 12 alin.(1) – (2) din Legea privind autorizarea executării lucrărilor de construcție nr.163 din 09 iulie 2010 nu este necesar acordul vecinilor la eliberarea autorizației de construire.

Or, conform pct. 5¹ al dispoziției Primarului General al mun. Chișinău nr. 938-d din 27 septembrie 2017 „Cu privire la măsurile suplimentare în vederea reglementării procesului de sistematizare urbană și de autorizare a lucrărilor de construcție în orașul Chișinău”, modificată și completată prin dispoziția Primarului General al mun. Chișinău nr. 33-d din 15 ianuarie 2018 „Despre modificarea și completarea dispoziției nr. 938-d din 27.09.2017 „Cu privire la măsurile suplimentare în vederea reglementării procesului de sistematizare urbană și de autorizare a lucrărilor de construcție în orașul Chișinău””, obiectivele specificate în pct. I al prezentei dispoziții, compatibile cu funcția urbană existentă a zonei în care se încadrează, amplasate împreună cu utilitățile și amenajările necesare funcționării acestora în limitele terenului repartizat se vor realiza pe baza studiilor de argumentare urbanistică, după caz, supuse avizării cu organele supravegherii de stat, consultării cu populația și coordonării cu proprietarii și gestionarii terenurilor și construcțiilor alăturate.

De altfel, în certificatul de urbanism pentru proiectare nr. 320i/19 din 10 septembrie 2019 s-a menționat în mod expres că documentația de proiect, în baza căreia se va solicita eliberarea autorizației de construire, va fi însoțită de avizele necesare prevăzute de legislație, inclusiv Studiul de argumentare urbanistică coordonat cu vecinătățile și IMP „Chișinăuproiect”.

Astfel, instanța de apel a omis să se expună la argumentul reclamantului privind încălcarea de către beneficiar a procedurii de obținere a autorizației de construire, prin coordonarea studiului de argumentare urbanistică doar cu IMP „Chișinăuproiect”, fiind ignorată obligația de a consulta studiul de argumentare urbanistică și cu proprietarii construcțiilor vecine.

În afară de aceasta, instanța ierarhic inferioară a omis să stabilească cu certitudine dacă certificatul de urbanism pentru proiectare nr. 320i/19 din 10 septembrie 2019 și autorizația de construire nr. 582-c/19 din 25 octombrie 2019 au fost semnate conform dispozițiilor art.22 din Legea nr. 163 din 09 iulie 2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, adică de primar, secretarul consiliului local și de arhitectul-șef. Or, prin pct. 5 și 6 ale deciziei Consiliului mun. Chișinău nr. 3/1 din 04 iulie 2019 „Privind eliberarea dlor Ruslan Codreanu și Nistor Grozavu din funcțiile de viceprimari ai municipiului Chișinău și

constatarea funcțiilor vacante”, Adrian Talmaci, care deținea funcția de secretar interimar al Consiliului mun. Chișinău a fost împuternicit să exercite temporar atribuțiile Primarului General al mun. Chișinău, iar Alexandra Moțpan, șef al Direcției administrație publică locală a fost împuternicită să exercite interimatul funcției de secretar al Consiliului mun. Chișinău pe perioada îndeplinirii funcției de Primar general interimar al mun. Chișinău de către Adrian Talmaci. Iar, prin dispoziția Primarului General al mun. Chișinău nr. 315-dc din 09 octombrie 2019 „Cu privire la suspendarea activității din funcția de Primar General al mun. Chișinău” Adrian Talmaci, secretar interimar al Consiliului mun. Chișinău a fost delegat să exercite atribuțiile Primarului General al mun. Chișinău pe perioada suspendării din funcție a Primarului General, începând cu data de 09 octombrie 2019, nefiind exonerat de exercitarea atribuțiilor de secretar al Consiliului mun. Chișinău (f.d.84).

Însă, la o analiză mai amplă a autorizației de construire nr. 582-c/19 din 25 octombrie 2019, se atestă faptul că Adrian Talmaci a semnat actul administrativ atât în calitate de Primar General Interimar, cât și de Secretar Interimar, iar pe certificatul de urbanism pentru proiectare nr. 320i/19 din 10 septembrie 2019 a fost aplicată semnătura Primarului General Interimar Adrian Talmaci și a Secretarului Interimar Alexandra Moțpan.

În consecință, instanța de recurs apreciază drept superficiale și expuse sub un aspect general concluziile instanței de apel privind respingerea acțiunii lui Stanislav Gherasimov, din motiv că aceasta nu a elucidat toate circumstanțele importante speței, cu toate că în virtutea caracterului devolutiv al apelului, urma să rejudece fondul cauzei sub toate aspectele și în limita pretențiilor înaintate de Stanislav Gherasimov.

Având în vedere cele enunțate, instanța de recurs conchide că instanța de apel nu a dat o apreciere multiaspectuală, completă, nepărtinitoare tuturor probelor din dosar în ansamblu și interconexiunea lor, motiv din care a emis o decizie cu o soluție pripită și neîntemeiată.

Per ansamblu, ținând cont de natura litigiului și de marja de apreciere a instanței de judecată, Colegiul judiciar opinează că a examinat principalele întrebări juridice stabilite și că nu este în drept să se pronunțe separat în privința motivelor cu privire la fondul cauzei. De fapt, acestea poartă un caracter secundar și nu au forță juridică de a influența decisiv considerentele de mai sus (a se vedea, printre alte autorități, Kamil Uzun vs Turcia, 10 mai 2007, parag. 64 din 10 mai 2007; Centrul pentru Resurse Juridice în numele lui Valentin Câmpeanu vs România (Marea Cameră), 17 iulie 2014, parag. 156).

Așadar, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție notează că cele menționate mai sus nu pot fi corectate în ordine de recurs, din cauza specificului acestora. De altfel, participanții la proces, trebuie să aibă posibilitatea reală să-și prezinte apărarea și să fie audiați de o instanță de apel, care va fi competentă de a examina toate chestiunile de fapt și de drept relevante litigiului (a se vedea A. Menarini Diagnostics S.R.L. vs Italia, 27 septembrie 2011, parag. 59; Akaki Tchaghiashvili, 2 septembrie 2014, parag. 34, Samardžić, ibidem, parag. 31, Gohe și alții vs Franța, 3 iulie 2018, parag. 41 - 43).

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că corectarea erorii instanței de apel la judecarea cauzei în ordine de recurs nu este posibilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul depus de Stanislav Gherasimov, reprezentat de avocatul Victor Vlah, de a casa decizia din 22 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău și de a restitui cauza pentru rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată. Astfel, ținând cont de rolul specific al instanței de recurs și de preeminența dreptului, este imperios, ca la reexaminarea cauzei în ordine de apel, să fie remediate neajunsurile procedurii inițiale (a se vedea cauzele Baka vs Ungaria (Marea Cameră), 23 iunie 2016, parag. 117; Zubac vs Croația (Marea Cameră), 5 aprilie 2018, parag. 123 – 125).

Pe această cale, cauza de contencios administrativ urmează a fi judecată în întregime în cadrul unei proceduri noi, în cadrul căreia instanța de apel va avea sarcina de a stabili o legătură clară între faptele speței, dispozițiile legale aplicabile și concluziile la care a ajuns. În funcție de rezultatul aprecierii juridice, instanța de apel va trebui să constate temeinicia sau lipsa unui temei legal a cererii de apel formulată de către Stanislav Gherasimov (a se vedea, spre exemplu, importanța rejudecării cauzei de către instanțele ierarhic inferioare în baza considerentelor unei instanțe de recurs, Victor Harovschi vs Moldova, 18 noiembrie 2008; Dimitar Yordanov vs Bulgaria, 06 septembrie 2018, parag. 52 – 53).

Altfel spus, la rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând cauza, să emită o decizie legală și întemeiată.

Conform art. 195, 247, 248 alin.(1) lit. d) și alin. (2) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul depus de Stanislav Gherasimov, reprezentat de avocatul Victor Vlah.

Se casează integral decizia din 22 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău și se restituie cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Stanislav Gherasimov împotriva Primăriei mun. Chișinău, persoană terță Societatea cu Răspundere Limitată „Exfactor-Grup” privind contestarea actelor administrative spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Ala Cobăneanu

Nicolae Craiu

Aliona Miron

Nina Vascan